

Bijlagen bij hoofdstuk 1:

De *dedicati*.

Bijlage 9

Romeinse naamgeving.

Voorbeeld InscrNr. 7: CIL 10, 01024. Pompei (I, Campania) - 1e E n.C., voor 79 n.C.

Tiberius	Claudius	Tiberii filius	Publilia	Crescentianus
praenomen	gentilicium	filiatio	tribus	cognomen

Tiberius is één van de klassieke **praenomina**¹ en wordt vaak verkort weergegeven als Ti.

De *praenomina* zijn onder het Principaat beperkt tot volgende lijst:

Aulus	(A)	Marcus	(M)	Sextus	(SEX)
Appius	(AP)	Manius	(M')	Spurius	(S/SP)
Caius	(C)	Numerius	(N)	Tiberius	(TI/TIB)
Cnaeus	(CN)	Publius	(P)	Titus	(T)
Decimus	(D)	Quintus	(Q)	Vibius	(V)
Lucius	(L)	Sergius	(SER)		

Claudius is het *gentilicium*, dat verwijst naar de familiale herkomst van de man, naar diens *gens* of *familia*. Dit **gentilicium** wijst op het bezit van Romeins burgerschap.

Tiberii filius, epigrafisch afgekort tot Ti(berii) f(ilius), is de **filiatio**, die verwijst naar de vader van de persoon in kwestie en was bewijs van de Romeinse herkomst van *ingenui* (vrijgeborenen).

Publilia is de **tribus**. Ieder Romeins burger behoorde tot een bepaalde tribus, wat van belang was voor stemmingen. Er waren vier stedelijke tribus - Suburana, Esquilina, Collina en Palatina - en eenendertig rurale - Romilia, Voltinia, Voturia, Aemilia, Horatia, Maecia, Scaptia, Pomptina, Oufentina, Papiria, Teretina, Falerna, Lemonia, Pupinia, Publilia, Menenia, Aniensis, Camilia, Claudia, Cornelia, Velina, Quirina, Sergia, Pollia, Clustumina, Stellatina, Fabia, Tromentina, Sabatina, Galeria en Arnensis.

Crescentianus is het **cognomen**. Dit is het individualiserende element van de naam en gold als de roepman van de persoon in kwestie.

¹ Voor een overzicht van de Romeinse voornamen, cf. SALOMIES (Olie), *Die römischen Vornamen. Studien zur römischen Namengebung*. In: *Commentationes Humanarum Litterarum*, vol. 82, Helsinki, 1987, 466 blz.

Bijlage 10

Sociale status.

1. Ordo senatorius

1' *Eques adlectus in senatum;*

2. Ordo equester op keizerlijk niveau (functionele *equites*):

2.1. *Equites* toegetreden tot de procuratelen;

(*advocati fisci* en de *patroni*, wiens carrière niet vermeld is, maar die wel de titel *egregius vir* dragen; *equites* met de titel van *perfectissimus* en *eminentissimus vir*);

2.2. *Equites*, die alleen de *militiae equestres* doorlopen hebben;

2.3. *Primipilares*, bevorderd tot *tribunus cohortis* te Rome;

3. Ordo equester op municipaal niveau (honorifieke *equites*):

3.0. *Equites*, van wie zeker is dat ze tot de *ordo equester* horen, maar van wie geen functies bekend zijn om ze toe te wijzen tot de functionele of honorifieke *equites*; *equites* met de titel *splendidus vir* en/of (*honorato*) *equo publico*;

3.1. *Equites*, die een incursie hebben gemaakt op imperiaal niveau;

(iedere functie waarbij men benoemd werd door superieure autoriteiten; *equites*, die slechts één van de *militiae equestres* hebben uitgeoefend; *equites*, die een *cura* hebben uitgeoefend, waartoe ze benoemd waren door de keizer zoals *cura rei publicae* of *kalendarii*, een speciale *cura viarum* of een *cura operum publicorum*; de municipale *praefecti*, die door de keizer waren aangesteld om hem te vervangen wanneer hij tot *duumvir* was verkozen, de *iudices ex V decuriis* en de *haruspices Caesaris*);

3.2. *Equites*, die nooit het municipaal kader verlaten hebben;

(*patroni*, die buiten hun municipale functies slechts een *praefectura fabrum* vermelden);

3.3. *Primipilares*, die het leger hebben verlaten na het primipilaat of de *praefectura legionis* of *castrensis*.

4. Ordo municipalis (de gewone municipale elite):

4.0. die geen municipale functies hebben uitgeoefend;

(*patroni* indirect vermeld op de inscriptie, die hen attesteert, of vermeld op een beschadigde inscriptie);

4.1. die een incursie hebben gemaakt op imperiaal niveau;

(iedere functie waarbij men benoemd werd door superieure autoriteiten; *curator rei publicae* of *kalendarii*, speciale *curator viarum* of *curator operum publicorum*; de municipale *praefecti* (door de keizer aangesteld om hem te vervangen).

4.2. die nooit het municipaal kader hebben verlaten;

5. Keizerlijke vrijgelatenen;

6. Ordo Augustalium;

7. Bestuursleden van colleges;

8. Vrouwen:

- 8.0. van wie niet geweten is tot welke *ordo* hun mannelijke familieleden² behoren;
- 8.1. wiens mannelijke familieleden tot de *ordo senatorius* behoren;
- 8.2. wiens mannelijke familieleden functionele *equites* zijn;
- 8.3. wiens mannelijke familieleden honorifieke *equites* zijn;
- 8.2/3. wiens mannelijke familieleden *equites* zijn;
- 8.4. wiens mannelijke familieleden tot de *ordo municipalis* behoren. Alsook *patronae* en priesteressen in een gemeente, zonder melding van een mannelijk familielid;
- 8.5. *Augusti libertae*;

9. Municipale verdienstelijken.

Bisellarii of geëerden, die de *ornamenta decurionalia* hadden ontvangen; *patroni* van colleges of bevolkingsgroepen.

0. Onbekend.

Bijlage 11

Sociale verdeling van de inscripties: onderverdelingen.

Status	n	%
1.	75	10.78
2.1.	47	6.75
2.2.	17	2.44
2.3.	2	0.29
3.0.	9	1.29
3.1.	41	5.89
3.2.	44	6.32
3.3.	15	2.16
4.0.	33	4.74
4.1.	24	3.45
4.2.	151	21.70
5.	14	2.01
6.	37	5.32
7.	9	1.29
8.0.	31	4.45
8.1.	20	2.87
8.2.	5	0.72
8.2/3.	4	0.57
8.3.	3	0.43
8.4.	28	4.02
8.5.	2	0.29
9.	13	1.87
0.	72	10.34
Totaal	696	100%

² echtgenoot, vader, broer(s), zo(o)n(en).

Bijlage 12

Sociale verdeling van de inscripties: hoofdcategorieën.

Status	n	%
1.	75	10.78
2.	66	9.48
3.	109	15.66
4.	208	29.89
5.	14	2.01
6.	37	5.32
7.	9	1.29
8.	93	13.36
9.	13	1.87
0.	72	10.34
Totaal	696	100.00
Rijkselite: 1+ 2	141	20.26
Municipale elite: 3 + 4	317	45.55
Ordo equester: 2 + 3	175	25.14

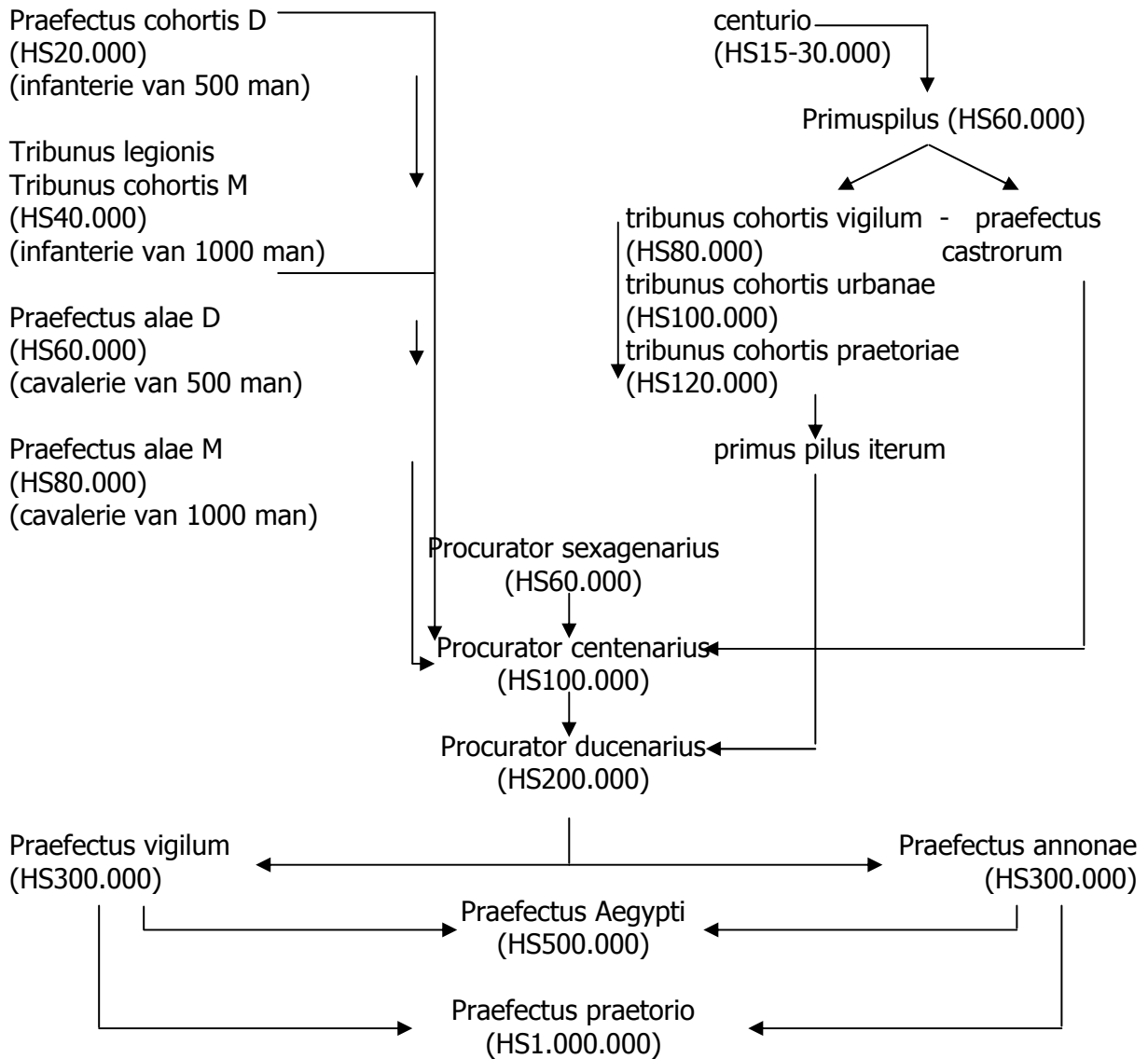
Bijlage 13

Senatoriale magistraturen.

i. Voor intrede in senaat.		
Vigintiviri:		va. 18 j.
Tresvir monetalis of tresvir aere argento auro flando feriundo	drie-man voor de muntslag.	
Decemvir stlitibus iudicandis	tien-man met rechterlijke bevoegdheden.	
Quattuorvir viarum curandarum	vier-man voor de stadsreiniging.	
Triumvir capitalis	drie-man voor gevangnissen en executies.	
Tribunus militum legionis	stadsofficier in een legioen	min. 20 j.
Sevir equitum Romanorum		min. 20 j.
ii. Verplichte lagere magistraten. ($\pm$ 25 jaar)		
Quaestor		min. 24 j.
Tribunus plebis / aedilis	alleen niet-patriciërs	min. 26 j.
Praetor		min. 29 j.
iii. Praetoriale ambten.		
Legatus proconsularis	assistent van proconsul	
Curator rei publicae	curator van (financiën van) een stad	
Curator viae/viarum	curator van een of meerdere wegen	
Iuridicus	rechter	
Legatus legionis	legioenscommandant, generaal	ca. 30 j.
Praefectus frumenti dandi	prefect voor graandistributie (Rome)	min. 32 j.
Proconsul provinciae	gouverneur van senaatsprovincie	min. 34 j.
Praefectus aerarii militaris	prefect van de militaire kas	
Praefectus aerarii Saturni	prefect van de staatskas	
Legatus Augusti pro praetore provinciae	gouverneur van keizerlijke provincie	min. 30 j.
Consul ordinarius/suffectus		
		min. 32 j. (patriciërs)
		min. 40 of 42 j. (plebejers)
iv. Consulaire ambten.		
Curator operum locorumque publicorum et aedium sacrarum	curator van openbare werken en plaatsen en van gewijde gebouwen.	
Curator alvei Tiberis	curator van de Tiberoever	
Curator rei publicae	curator van (de financiën van) een stad	
Curator aquarum	curator van de watervoorziening (Rome)	
Legatus Augusti pro praetore provinciae	gouverneur van een keizerlijke provincie	min. 41 j.
Proconsul provinciae Africae et Asiae	gouverneur van een senaatsprovincie	
Praefectus urbis	prefect van de stad Rome	
Consul II ordinarius		

Bijlage 14

Schema van de *cursus honorum* van de *equites*.

Bijlage 15

Sociaal profiel van de *Augustales.

Sociale status	InscrNrs.	n
1.	284 (Augustalis)	1
2.	-	0
3.1.	459 (patronus), 524 (patronus)	2
3.2.	210 (patronus iuvenum Augustalium); 484, 508 (patronus)	3
3.3.	414 (flamen Augustalis)	1
4.0.	391 (patronus)	1
4.1.	80 (patronus), 150, 509 (patronus)	3
4.2.	95, 118, 155, 185 (patronus), 360 (patronus), 431 (adlectus), 432, 475, 476 (patronus), 632, 697	11
5.	152, 313 (augustalium quinquennalis) 593	3
6.	43, 49 (patronus), 75, 122, 131, 165, 168, 183, 222, 227, 228, 230, 232, 246, 266, 267, 350, 403, 415, 417, 423, 477, 506, 514, 522, 539, 560, 562 (patronus), 577, 613, 620, 633, 642, 658, 665, 667, 693	37
8.4.	229 (sacerdos augustalium)	1
Totaal		63

Bijlage 16

Verwantschapsbanden.

InscrNr.	Verwantschapsbanden	Sociale status
68	filius nepos	4.1.
73	filius nepos pronepos	1.
126	filius nepos pronepos	4.2.
127	filius nepos pronepos	4.1.
195	filius nepos pronepos abnepos adnepos	2.2.
249	filius nepos abnepos	2.1.
281	filius nepos	0.
291	filius nepos	4.2.
343	filius nepos pronepos	3.2.
355	filius nepos	4.2.
358	filius nepos pronepos	4.2.
359	filius nepos pronepos	4.2.
396	filius nepos pronepos	8.2.
404	filius nepos	3.2.
410	filius nepos	2.2.
442	filius nepos pronepos	3.1.
459	filius nepos pronepos	3.1.
461	filius nepos	4.0.
470	filius nepos	3.2.
576	filius nepos	1.
580	filius nepos	4.1.

Sociale status	n	%	
1.	2	9.52	
2.1.	1	4.76	14.29
2.2.	2	9.52	
2.3.	0	0.00	
3.1.	2	9.52	23.81
3.2.	3	14.29	
3.3.	0	0.00	
4.0.	1	4.76	42.86
4.1.	3	14.29	
4.2.	5	23.81	
0.	1	4.76	
8.2.	1	4.76	
	21	100.00	

Bijlage 17

Publieke functies van vrouwen.

	8.1.	n	8.2.	n	8.3.	n	8.2/3.	n	8.4.	n	Tot
patrona	12, 398, 427	3	-	0	-	0	-	0	652, 661	2	5
matrona	-	0	-	0	-	0	256, 554	2	-	0	2
cultrix	-	0	-	0	-	0	-	0	558	1	1
flamen	-	0	-	0	-	0	-	0	538	1	1
flaminica	-	0	-	0	-	0	-	0	9, 290, 503, 521	4	4
magistra	-	0	-	0	-	0	-	0	460	1	1
sacerdos	44, 192, 365, 412, 627	5	430	1	-	0	-	0	36, 62, 92, 290, 320, 364, 367, 455, 557, 558, 610, 651	12	18
virgo Vestalis	-	0	-	0	-	0	-	0	164	1	1
onbekend	1, 59, 166, 376, 381, 436, 440, 485, 644, 646, 647, 648	12	14, 309, 500, 598	4	257, 357, 395	3	396, 608	2	94, 146, 321, 361, 362, 374, 466, 481	8	29

Bijlage 18

Sociaal profiel van de *patroni*.

Status	Patroon van een gemeente		Patroon van een college			
	InscrNrs.	n	InscrNrs.	n		
1.	15, 17, 23, 64, 73, 102, 104, 158, 159, 172, 173, 204, 220, 270, 271, 284, 298, 305, 324, 325, 363, 413, 418, 443, 516, 533, 543, 544, 568, 590, 636, 672	32	-	0		
2.1.	11, 26, 46, 115, 140, 147, 161, 179, 236, 238, (240), 249, 250, 259, 307, 310, 311, 444, 445, 451, 453, 469, 502, 600, 607, 640	26	33	296, 451, 600, 640	4	4
2.2.	112, 195, 410, 428, 435, 481, 515	7		-	0	
2.3.	-	0		-	0	
3.0.	589	1	49	-	0	22
3.1.	24, 85, 345, 330, 356, 368, 370, 442, 448, 471, 524, 529, 545, 546, 601, 609, 621, 622 (19), 624	19		10, 113, 459, 524, 301, 621, 623, 689	8	
3.2.	41, 120, 153, 234, 343, 379, 380, 393, 402, 404, 452, 470, 489, 508, 517, 530, 541, 564, 573, 673	20		120, 134, 210, 379, 508, 518, 519, 520, 526, 673, 679, 696	12	
3.3.	414, 446, 447, 482, 483, 602, 603, 616, 683	9		446, 616	2	
4.0.	16, 33, 34, 65, 66, 89, 99, 154, 218, 219, 258, 260, 262, 299, 304, 327, 329, 371, 383, 387, 420	21	58	391	1	30
4.1.	25, 37, 63, 68, 80, 93, 101, 194, 373, 382, 384, 580, 614	13		35, 37, 80, 194, 382, 389, 509, 580	8	
4.2.	7, 19, 47, 163, 226, 283, 295, 315, 326, 331, 344, 349, 358, 359, 360, 475, 490, 493, 495, 496, 550, 611, 632, 635	25		31, 32, 95, 108, 114, 135, 185, 319, 344, 348, 360, 406, 439, 449, 476, 493, 494, 495, 599, 615, 632	21	
5.	5, 83	2	248	1		
6.	-	0	39, 43, 415, 506, 539, 562	6		
7.	-	0	62, 691	2		
8.0.	-	0	3	-	0	3
8.1.	427	1		398	1	
8.2.	430	1		-	0	
8.2/3.	-	0		-	0	
8.3.	-	0		-	0	
8.4.	503	1		652, 661	2	
8.5.	-	0	-	0		
Totaal		178		68		